

אלמנה ניזונת פרק אחד עשר כתובות

צו.

עין משפט
נר מצוה

י א מיי פ"ח מהלכות
אישות ה' לא סמג
עשין ממ טו"ש"ע א"ש"ע פ"י
כג סעף ג'
יח ב מיי פ"ח"ט סג ה' יג
י"ב פ"ב מהל' מלוה וזה
ה' ג סמג שס טו"ש"ע שס
סעף כט וסמג קג סעף
ג טו"ש"ע ח"מ"ט ס"י קט
סעף ד'
יג א טו"ש"ע א"ש"ע פ"י כג
סעף טו [ג]:
כ ד מיי פ"ח"ט מהל'
מכירה ה' ח סמג
עשין פכ טו"ש"ע ח"מ"ט ס"י
רו סעף ג':
כא ה מיי פ"ח מהל'
מכירה ה' יג סמג
עשין ממ טו"ש"ע א"ש"ע פ"י
קג סעף א':

תוספות ר"ד (המשך)
ג"א בס"ח: איבער להו
זבין ולא איצטריכו לי
זווי הררי זביני או לא
ח"ש דההוא בצורתא דהות
בנהרדעא זבניהו כ"ע
לאפדניהו למיובן ח"ט
לסוף אתי ח"ט ואריג
רינא הוה דהררי אפני
למריהו ומספי תלמודא
הלי' זבין ולא איצטריכו
לי זווי הררי זביני פי
דוקא כגון שפירש בפיו
דאדעת' דהכי קמבנינא
דאי לא פירש דבריה
דרינא אבן דבריה א"ע"ג
שבלב אין דבריה א"ע"ג
דרינא כיה שכנים ומכח
מילתא דהכי אמרי' בפי
האי שקורס ההוא גברא
רינא הוה דהררי ארעתי
למיסק לא"י ובעידנא
דזבין ולא אמר מידי א"י
דרינא שבבל דבריה בין
למיסק זבין כגון שידעו
בב שכנים שהי' בדיעתו
לעלות אפ"ה כיון שלא
פי' בפיו בעת המכירה
פי' הוא רוצה לעלות
אמר' דברים שבלב אינן
דברים: "מתני' אלמנה
בין מן האירוסין בין
מן הנשואין מוכרת שלא
בב"ד רש"א מן הנשואין
מוכרת שלא בב"ד מן
האירוסין לא תמכור אלא
בב"ד מפני שאין לה
מונות ול"ת אלא בב"ד פי'
למונות' שא"י להמתין
עד שיוקם לה ב"ד אבל
מן האירוסין שאין לה
מונות כ"א כתובה אינה
רשאית למכור שלא בבית
דין ואין הלי' כ"ר"ש דקיייל
יחזי ורבים הלכה כרבים
ואמרין עלה בפרק אלו
מציאות אמר ר' יוסף
אמר ר' נתן אינה צריכה
ב"ד דמתחין אבל צריכה
ב"ד דריוטות: בשלמא מן
הנשואין משום מזוני וא"י

אן דלמא נהי דאחריות דעלמא בו'. ולא דמי להאי' לדלעיל (דף
כג) ראוון שמכר שדה לשמעון שלא באחריות וחזר ראוון
ולקחה משמעון באחריות דבמסקנא אמר רבא נהי דאחריות דעלמא
לא קביל עלייה דנפשיה מי לא קביל עלייה לא דמי דהתם
ודאי כיון שראוון לוח דין הוא
שיטרפו ממנו הקרקע ואין על שמעון
לפרוע כיון דבאת לידי ראוון הגאה
שקבל המעות אצל הכה שהיו רשין
חיובין לה ממונות יכולה למכור ולחזור
ולטרופ שהרי כשחזרה וטרופת חוב
שלה היא נפרעת ואין כאן עיוות
הדין כלל:

וסמך זה שתגבה בתובתה מן
השאר. ואת מאי נפקא
לה מינה זבין מנה שהיתה מוכרת
למונות זבין מה ששמכר לכמונה
נפקא מינה שכולל למכור ציחד כדי
כמונה אצל למונות אינה מוכרת
אלא לשעה חדשי' ולוקח מפרנס את
לשנתי' יום ועוד אס נשאת אחר
שמכרה הלוקח לא יתן כי אס את
ל' יום ולא תוכל לגבות מנה לכמונה:
דהא מטלטלין נינהו ומונות אצדה:
מאי סמך זה ש"מ שיירא אין לא
שיירא לא. ואת תקשי מהכא
לרמי בר חמא דהוה בעי למימר
לעיל גבי ראוון שמכר שדה לשמעון
דאפילו אחריות דנפשיה לא קביל
עלייה והא כהך צרייתא אמרי' גבי
אשה אחריות דנפשה מיהא קיבלה
עלה וכ"ש התם לפי מה שפירשו
לעיל ו"ל דמאי למימר רמי בר חמא
דהא ולא אחריות דנפשה מקבלת
א"ע"ג דאחריות אימיה היינו מעלמא
אצל אנפשה מיהא קיבלה דהא אינה
מוכרת צהדיה שלא באחריות אצל
התם שמכר לו צהדיה שלא באחריות
אפילו אחריות דנפשיה לא קביל
עלייה. מ"ר:

זבין ולא איצטריכו ליה זווי הררי
זביני בו'. וכגון שגילה דעתו
צשעת המכר דלמך דליון תורי קא
זבין להו דאי שסק הוו להו דברים
שצלב וכן צפרק צ' דקדושין (דף
מט): גבי הווא צברא דזבין נכסיה
אדעתא למיסק לארעא דישראל התם
נמי צבגל דעתיה ויש דברים שאינו
מועיל בהם גילוי דעת עד שיתנה
כגון אס היה מוכר מלבושו אדעתא
למיסק לארץ ישראל דהוה דבר שאין
רגילין למכור אדעתא דהכי התם
ודאי אין מועיל גילוי דעת שאס לא
תאמר כן מעכשיו אין תריך לשום
תנאי אלא גילוי דעת צעלמא וכל
מקום ענין דומיא דתנאי צני גז
זבני ראוון תנאי כפול אלא ודאי
גילוי דעת צמילתא שאין רגילות
לעשות כן לא מהני עד שיתנה ויש
דברים דאפילו גילוי דעת אין תריך
כגון סטר מצרחת לדלעיל פרק האשה
שנפלו (דף עט. וסו) וכן היא דצפרק
מי שמת (צ"ב קלג. וקמו): דתניא הרי

אס נטלן כמסנה לא כך כחו יפה. שיוכל לטרופ לקוחות על החוב
ולא יוכל לטרופ על המתנה אף זו על המונות לא תוכל לטרופ
לקוחות ועל הכמונה טרופ אוחס. ואס מפני הימונים שלא יאמרו
הכל לכמונה מוכרת ומתקבלת כתובתין
שיראו את הנמכר למונות ואס
תטרופ לכך יבאו ויעידו ואת הנמכר
לכמונה לא תודיע מפני הלוקחות:
מוכרת לשנים עשר חודש. כדי
מונות של שנה תמכור יחד. והלוקח
לא ימכור לה כל המעות אלא דמי
מונות של חדש צדש שאס מינשא
יחזיר מה שצידו לירשסי: מהו
שחזור וטרופ. אוחס הקרקעות
עממן: **ארמלסא דזבין**. שדה ימונים
למונות או לכמונה וקבלה עליה
אחריות: **אחריות איסמ**. אחריות
הלוקחות חוזר על הימונים שהרי
עליהן היה החוב: **טרפא**. והס יחזרו
על הימונים: **מוכרת והולכ**. למונות:
עד. שלא יותר קרקע לירשסי אלא
שערור כמונה: **וסמך לה**. ואותו
השאר יהא סמך לה לגבות משס
כמונה: **זבין ולא איצטריכו** ליה
זווי. מכר שדה ואלו יודעים שהיה
סמך לקנות שדה פלוני או פרגמטיא
פלוגית צלותן מעות: ולא איצטריכו
ליה זווי. שחזרו צהן המוכרים:
צלוסא. יוקר הצא צשערים פתאוס:
זביניו לאפדניהו. לקנות חטיין:
דארצי צעקויו הוו קיימי. שעל ידי
גדל הנהר הולכו הספינות ללכת
עקלקלות ואילו דעו המוכרים כן לא
היו מוכרים צמיהס ומשעת מכירה
הוה ליה טעות אצל היכא דמכירה
לכתובתה. אמר ר' יוחנן
לאו צטעות הואי כגון חזרו צהן
מוכרי החטיין לאחר שמכרו אלו
צמיהס או שבאו חטיין ממקום אחר
שדעין לא נעקרו ממקומם לא הדרי:
אי הכי היינו דואי דלמך ליה כו'
נמלאת מנשין. דאי בעי לגזוני קרקע
לא ימלאו קוניה: **ואמר לי' אין צלוסא**
צנהרדעא משכה שכיח. וחייסין
לדלמא אתו ארצי דקיימי צעקולי
והדרי זביניהו. שמע מינה טעמא
משום מקח טעות הוה דאי צלמא
חטיין ממקום קרוב או שבאו לאלו
לצד טעמא משהו זבין ולא
איצטריכו ליה זווי הוה מידי דלא
שכיח הוא וליכא מכשול: **מתני'**
צין מן הארוסין. שאין לה מונות
ומוכרת לכמונה: **צין מן הנשואין**.
שהיא מוכרת למונות מוכרת שלא
צבית דין: **רבי שמעון אומר מן**
הנשואין. שהיא מוכרת למונות:
מוכרת שלא צבית דין. שאי אפשר
לה להיות יושבת ומתענה עד
שצדקו לה צית דין אצל מן
האירוסין שאין מכירתה אלא לכמונה
לא תמכור אלא צבית דין: **גמ'**

אם במתנה נוטלן לא כך יפה כחו כיצד
מוכרת אמר רבי דניאל בר רב קטינא אמר
רב הונא מוכרת אחת לשנים עשר חדש
ולוקח מפרנס אחת לשלשים יום ורב יהודה
אמר מוכרת לשישה חדשים ולוקח מפרנס
אחת לשלשים יום תניא כוותיה דרב הונא
מוכרת לשנים עשר חדש ולוקח מפרנס אחת
לשלשים יום תניא כוותיה דרב יהודה מוכרת
לשישה חדשים ולוקח מפרנס אחת לשלשים
יום אמר אמימר "הלכתא מוכרת לשישה
חדשים ולוקח מפרנס אחת לשלשים יום
אמר ליה רב אשי לאמימר דרב הונא מאי
אמר ליה ^א לא שמיע לי כלומר לא סבירא
לי בעו מיניה מרב ששת מוכרת למונות
מהו שתחזור ותטרופ לכתובה קמיבעיא
להו בדבר יוסף ^ב דאמר רב יוסף ארמלמא
דזבין אחריות איתמי ובי דינא דזבין אחריות
איתמי מאי כיון דאחריות איתמי טרפא או
דלמא מצי אמרי לה נהי דאחריות דעלמא
לא קבילת עילוך אחריות דנפשך מי לא
קבולי קבילת אמר ליה תניתיה מוכרת
והולכת עד כדי כתובתה וסמך לה שתגבה
כתובתה מן השאר שמע מינה שיירא אין
לא שיירא לא ודלמא ^א עצה טובה קא משמע
לן דלא ליקרו לה הדרניתא א"כ ליתני גובה
כתובתה מן השאר מאי סמך לה ישמע מינה
שיירא אין לא שיירא לא איבעיא להו זבין
ולא איצטריכו ליה זווי הדרי זביני או לא
הדרי זביני תא שמע דההוא גברא דזבין
ארעא לרב פפא דאצטריכו ליה זווי למיזבין
תורי לסוף לא איצטריכו ליה ואהרריה ניהליה
רב פפא לארעיה רב פפא ^א לפנים משורת
הדין הוא דעבד ת"ש דההוא בצורתא דהוה
בנהרדעא זבניהו כולי עלמא לאפדניהו
לסוף אתו חטיי אמר להו רב נחמן דינא הוא
דהדרי אפדי למריהו התם נמי זביני בטעות
הוה דאוגלאי מילתא דארבא בעקולי הוה קיימא
אי הכי היינו דאמר ליה רמי בר שמואל לרב
נחמן אם כן נמצאת מכשילן לעתיד לרב
אמר ליה אמו כל יומא בצורתא שכיחא אמר
ליה בצורתא בנהרדעא משכה
שכיחא והלכתא זבין ולא איצטריכו
ליה זווי הדרי זביני: **מתני'** ^א אלמנה בין
מן האירוסין בין מן הנשואין מוכרת שלא
בבית דין ר' שמעון אומר מן הנשואין
מוכרת שלא בבית דין מן האירוסין
לא תמכור אלא בבית דין מפני שאין
לה מונות וכל שאין לה מונות
גמ' בשלמא מן הנשואין משום מזוני
אלא

איתמי. אס נמלאת
השדה גזולה או משועבדת
לאחר וטרפה מן הלוקח
צמונו, חוזר הלוקח על
הימונים, ובי דינא
דזבין. שדה ימונים למונות
האשה והצנת, אחריות
איתמי (קמון ט). אלמנה.
למונות מנכסי ימונים,
מוכרת. למונות, אחריות
בבית דין. וצלב שיראו
שנים שלא תמכור בול
(ב"מ זב).

תוספות ר"ד
כיצד מוכרת אמר רבי
דניאל בר רב קטינא אמר
רב הונא ל"ב חודש
ולוקח מפרנס א' לשלשים
יום פי' מוכרת מן הנכסים
כשערור מונות שנה א'
ולא יתנו לה כל המעות
אחריות מפרנס א' לשלשים
ביתו שמא תמות אלא
יתנו המעות להיתומים:
אמר אמימר הלי' (מוכרת)
לי' חודשים ולוקח מפרנס
א' ל' יום א"ל ר"ל
לאמימר הא דר"ה מאי
א"ל לא שמיע לי לכתוב
לא ס"ל בעא מינה
מ"ר"ש. מוכרת למונות
מהו שתחזור וטרופ
לכתובתה. אמר ר' יוחנן
הקרקעות עממן שמוכרין
למונות' וקבעיהו להו
בדרי' דארי' ארמלמא
דזבין אחריות איתמי
וכדי דזבין אחריות
איתמי מאי מי אמרין
כיון דאחריות איתמי
טרפא א"ד מצי ר"ל
נהי דאחריות דעלמא
לא קבילת עלך אחריות
דנפשך קביל קבילת
א"ל ר"ש תניתיה מוכרת
והולכת עד כדי דמי
כתובתה וסמך לה שתגבה
כתובתה מן השאר ש"מ
שיירא לא שיר
לא פי' מוכרת והולכת
למונות עד שלא ישר
קרקע ליתומים אלא שערור
כתובתה שיהיה לה סמך
לגבות היתומה משם ש"מ
מדקתי סמך לה שתגבה
מן השאר דוקא אם
נשאו נכסים ליתומים
אין לה סמך לגבות
כתובתה אבל אם לא
נשאו נכסים ליתומים
הלקוחות דאחריות דנפשה
קבילי עלה עיין בערך

שהלך צנו למדינת היס ושמע שמת צנו ועמד וכתב כל נכסיו לאחרים ואח"כ צא צנו רצי שמעון בן מנסיא אומר אין מתנתו מתנה
צידוע שאס היה יודע שצנו קיים לא היה כותב. מ"ר: **אי הכי היינו דא"י רמי בר שמואל** א"ב נמצאת מבשיין בו'.
פי' רש"י אי הכי היינו דואי דל"ל נמלאת מכשילן כו' א"ל צנורתא משכה שכיח וחייס דלמא אתו ארצי צעקולי והדרי זביני דאי
צלמא ממקום קרוב או שבאו לאלו לצדן טעמא משום דזבין ולא איצטריכו ליה זווי הדרי זביני ודאי כוונתו כדמונה
וקשה לפירוש זה דמאי הוכחה היא לעולם אימא לך משום דלא איצטריכו ליה זווי הדרי זביני ומיהו כל שכן היכא דהוה צעקולי כדמונה
שמעמא דלא הוה מקח טעות יותר ואס כן שפיר קאמר דנמלאת מכשילן לעתיד הואיל דכלל ענין הדרי זביני כדפירשין הלכך נראה
כמו שפירש רש"י אי הכי קושיא הוה הואיל דלמך דהאי הדרי זביני דוקא משום דצעקולי הוו קיימי היכי קאמר צנורתא
צנהרדעא משכה שכיח הלא זאת צנורתא דארצי צעקולי הוו קיימי פשיטא דלא שכיח הוה וצלמא אי פשטיין מינה זבין ולא איצטריכו
ליה זווי הדרי זביני היינו ודאי דשכיחא לרוב פעמים היה להם צנורתא וימא נמי לפי זה הא דפסקין הלכתא לפי פשיטת הבעלי:
אלמנה